

Netopirji – skrivnostni Ljubljanci

Besedilo: Ana Fortič, Nastja Kosor, Nika Krivec, Simon Zidar Foto: Simon Zidar

Od 28 vrst netopirjev, ki živijo v Sloveniji, jih kar 18 lahko srečamo znotraj ožjega območja Ljubljane. Zatočišča si poiščejo v duplih dreves v parkih in gozdovih, nemalokrat pa jih najdemo tudi čisto blizu nas, v stanovanjskih blokih in drugih stavbah. Predsodki in zmotna prepričanja o netopirjih pogosto vodijo v uničevanje njihovih zatočišč v zgradbah. Ljubljana pri tem ni nobena izjema. Da bi prebivalce opozorili na te ogrožene sesalce in zaščitenost njihovih zatočišč, smo člani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev v letu 2015 osnovali projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljanci, ki je finančno podprt s strani Mestne občine Ljubljana.

Deli stavb, kot so reže fasadnih plošč in lesenih opažev ter škatle okenskih senčil, so mesta, kjer si netopirji radi poiščejo varna zavetja, saj spominjajo na njihova naravna zatočišča v skalnih in drevesnih razpokah. V ljubljanskih stolpnica lahko preko celega leta najdemo denimo navednega mračnika (*Nyctalus noctula*). To je vrsta, pri kateri prihaja do največjega števila konfliktov s prebivalci, saj so ti netopirji veliki in glasni. Pogosti prebivalci stanovanjskih zgradb so tudi vrste iz rodu malih netopirjev (*Pipistrellus* sp.), npr. belorobi (*P. kuhlii*) in drobni netopir (*P. pygmaeus*), ki jim primerna zato-

Navadni mračniki (*Nyctalus noctula*) si zatočišča v mestu pogosto poiščejo tudi v odprtinah visokih stavb, npr. v škatlah za senčila.

čišča predstavljajo le za palec ozke reže za lesenim fasadnim opažem in razpoke v zidu. V drevesih ljubljanskih parkov in bližnjih gozdov si najdejo zatočišča tudi bolj na gozd vezane vrste, kot so gozdni mračnik (*Nyctalus leisleri*) in uhati netopirji (*Plecotus* sp.). Omenjene vrste lahko naselijo tudi posebej zanje pripravljena umetna zatočišča. Iz tujine je namreč znano, da uspešno naseljujejo tudi netopirnice.

Ljudje se pogosto ne zavedajo, da pod njihovo streho bivajo tudi netopirji. Tako pri prenovah stavb pogosto pride do vznemirjanja skupin, včasih pa tudi do uničenja njihovih zatočišč ali celo pobojev. Obstajajo tudi primeri, kjer pregon teh zaščitnih živali ni zgolj posledica nevednosti. Žalostno je, da jih nekateri stanovalci zavestno preganjajo ali celo namerno poškodujejo. Po drugi strani nepravilna sečnja starih in votlih dreves ter naravne nesreče ogrožajo kolonije in njihova zatočišča na zelenih površinah Ljubljane. Da bi pripomogli k razrešitvi omenjenih problemov, bomo na izbranih lokacijah po Ljubljani postavili nadomestna zatočišča za netopirje – netopirnice. Skupno 12 jih bomo do konca projekta namestili tako na »problematične« stavbe, kjer stanovalci netopirji motijo in jih ti preganjajo, kot tudi na drevesa znotraj Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Pilotni projekt bo pokazal, ali netopirji kot nadomestna bivališča začnejo uporabljati netopirnice, le-te pa bodo služile tudi kot mesta spremljanja prisotnosti netopirjev.

V želji, da bi prebivalcem Ljubljane približali to tematiko, vzporedno z ohranitvenimi ukrepi izvajamo tudi izobraževalne aktivnosti v obliki predavanj in fotografskih razstav. Z njihovo pomočjo skušamo na drugačen način predstaviti netopirje in njihove mestne habitate, predvsem pa

opozoriti na pomembnost sobivanja človeka z njimi. V sklopu projekta deluje tudi posebna telefonska linija – Netopirofon –, na katero se lahko po nasvet v zvezi z netopirji obrnejo prebivalci Ljubljane.

Potek projekta lahko spremljate na Facebook strani <https://www.facebook.com/netopirjiLjubljana>, kjer poleg obveščanja o aktivnostih objavljamo tudi zanimivosti o teh neverjetnih sesalcih. Vabljeni, da se nam pridružite na dogodkih in nam tudi vi pomagate razširiti dober glas o naših skrivnostnih someščanih. ✨

Z namestitvijo duplastih netopirnic na drevesa v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib bomo ponudili zatočišča gozdnim vrstam netopirjev.

Netopirofon – svetovalni telefon za netopirje

V sklopu projekta smo za vprašanja, povezana z netopirji, dosegljivi na svetovalnem telefonu – Netopirofonu – na številki 068 650 090. Sporočite nam, če si z netopirji delite svoje domovanje ali ste našli onemoglega netopirja, in tako prispevajte k boljšemu poznavanju razširjenosti netopirjev pri nas. Dostopni smo tudi preko e-naslova netopirji.lj@gmail.com.

NETOPIROFON

068 650 090